

WYDAWNICTWA
BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ m. st. WARSZAWY

№ 76

Programy wykładów Prywatnej Jednorocznej Koedukacyjnej Szkoły
Bibliotekarskiej Zarządu Miejskiego w m. st. Warszawie

№ 24

MARIA GUTRY

BIBLIOTEKI DZIECIĘCE

PROGRAM:

I. Wiadomości wstępne.

1. *Cel bibliotek dla dzieci:*

- a) udostępnienie dobrych książek:
  - 1) beletrystycznych,
  - 2) popularno-naukowych,
  - 3) informacyjnych;
- b) pogłębienie stosunku do książki;
- c) nauczenie czytelnika korzystania z biblioteki.

2. *Rodzaje bibliotek:*

- a) biblioteki dla dorosłych z księgozbiorami dla dzieci;
- b) biblioteki szkolne;
- c) publiczne biblioteki dziecięce.

3. *Typy bibliotek:*

- a) czytelnie;
- b) wypożyczalnie.

II. Organizacja biblioteki dziecięcej.

1. *Administracja:*

- a) fundusze;
- b) lokal i umeblowanie;
- c) personel.

2. *Księgozbiór:*

a) uzupełnianie księgozbioru:

- 1) książka dziecięca — kryteria oceny,
- 2) źródła wiadomości o książce (bibliografie, komisje, oceny, recenzje),
- 3) zasady doboru książek (zależnie od środowiska),
- 4) technika uzupełniania;

b) opracowywanie księgozbioru:

- 1) inwentaryzacja (księga inwentarzowa, inwentarz kartkowy),
- 2) ustawianie księgozbioru (przy zamkniętym i wolnym dostępie do półek):
  - a) według działów,
  - b) poziomów,
  - c) autorów,
  - d) numerów;
- 3) katalogowanie:
  - a) technika katalogowania w bibliotekach dziecięcych,
  - b) rodzaje katalogów i ich znaczenie wychowawcze: katalogi ilustrowane, tytułowe, autorskie, przedmiotowe, krzyżowe, zagadnieniowe, topograficzne, artykułów z czasopism;

c) konserwacja:

- 1) oprawa,
- 2) okładanie książek,
- 3) reperacja książek.

3. *Udostępnianie zbiorów:*

a) założenia bibliotek dla dzieci:

- 1) bezpłatność,
- 2) powszechność,
- 3) dobrowolność;

b) warunki korzystania i regulamin;

c) technika udostępniania:

- 1) czytelnia:
(zapis czytelnika; korzystanie z księgozbioru przy wolnym dostępie do półek; sposoby kontroli czytelnika),
- 2) wypożyczalnia:
(z wolnym dostępem do półek i zamkniętym).

4. *Metody pracy z czytelnikiem:*

- a) indywidualnym:
  - poradnictwo;
- b) zbiorowym:
  - 1) plakaty,
  - 2) albumy,
  - 3) głośne czytanie,
  - 4) opowiadania,
  - 5) inscenizacje,
  - 6) sądy,
  - 7) konkursy,
  - 8) ćwiczenia,
  - 9) zebrania czytelników;
- c) współpraca czytelnika z bibliotekarzem:
  - 1) dyżury na sali,
  - 2) opieka nad młodszym czytelnikiem,
  - 3) pomoc bibliotekarzowi w pracach technicznych i propagandowych.

5. *Wyniki pracy w bibliotece dla dzieci:*

- a) statystyka;
- b) obserwacja;
- c) sprawozdania (dane statystyczne i opisowe): miesięczne, roczne.

III. *Sieć bibliotek dziecięcych.*

1. *Centrala:*

- a) zadania:
  - planowanie,
  - organizowanie,
  - instruowanie,
  - koordynowanie,
  - kontrolowanie;
- b) organizacja.

2. *Punkty biblioteczne.*

IV. *Historia i stan obecny bibliotekarstwa dziecięcego.*

- 1. *Ameryka.*
- 2. *Europa.*
- 3. *Polska:*

- a) działalność M. W. R. i O. P.;
- b) działalność samorządów;
- c) działalność towarzystw oświatowych.

V. Drogi rozwojowe czytelnictwa dziecięcego na przyszłość.

LITERATURA:

1. *Biblioteki dla dzieci w Polsce*. Warszawa 1934. str. 18. Odbitka z „Bibliotekarza”.
2. *Bornsteinowa J.* Jak urządzić bibliotekę szkolną i domową? Warszawa 1927. str. 85.
3. *Filipkowska-Szemplińska J.* Organizacja bibliotek szkolnych. Warszawa 1930. str. 115.
4. *Gutry M.* Sekcja Bibliotek dla Dzieci Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy. Warszawa 1939. str. 30. Odbitka z „Bibliotekarza” 1938.
5. *Thuczek P.* Prowadzenie biblioteki szkolnej. Warszawa 1930. str. 102.
6. *Anderson G. L.* Ciche czytanie. Warszawa 1932. str. 183.
7. *Błażejewicz W.* Baśń a dziecko. Warszawa 1930. str. 134.
8. *Groszlikowa B.* Przyczynki do badań czytelnictwa dzieci i młodzieży. Warszawa 1933. str. 39—97. Odbitka z „Polskiego Archiwum Psychologii”.
9. *Formy pracy w bibliotekach dziecięcych*. Warszawa 1939. str. 19. Odbitka z „Bibliotekarza” 1938.
10. *Gutry M. i Groszlikowa B.* Dwadzieścia poczytnych książek. Warszawa 1933. str. 7. Odbitka z „Ruchu Pedagogicznego”.
11. *Jaworskie J. i M.* Co i w jaki sposób opowiadać dzieciom starszym i młodszym. Lwów 1925. str. 174.
12. *Kuchta J.* Książka zakazana jako przedmiot zainteresowań młodzieży w okresie dojrzewania. Warszawa [1934]. str. 153.
13. *Łasiewicka A.* Praca wychowawcza i propaganda w bibliotece dziecięcej. Warszawa 1935. str. 25. Odbitka z „Bibliotekarza”.
14. *Potworowska-Dmochowska M.* Upodobania literackie dzieci szkolnych. [Warszawa] 1926. str. 92. Odbitka ze „Szkoły Powszechnej”.
15. *Radlińska H., Gutry M. i Groszlikowa B.* Czytelnictwo dzieci i młodzieży. Referaty wygłoszone na II Polskim Kongresie Pedagogicznym w Wilnie. Warszawa 1932. str. 39. Odbitka z „Ruchu Pedagogicznego”.

Wykazy literatury dziecięcej:

16. *Króliński K.* Polska literatura dla dzieci i młodzieży. Zarys historyczny z wypisami. Lwów 1927. str. 268.
17. *Polskie książki dla dzieci i młodzieży*. Katalog historyczny rozmowny. Kraków 1931. str. 185 + IV.
18. *Rocznik Literacki*. R. I, 1932 — R. VI, 1937 sq. Warszawa.

19. *Sandecki R.* Biblioteka szkoły powszechnej. (Rozporządzenia władz szkolnych w sprawie bibliotek i książek szkolnych oraz alfabetyczne wykazy wszystkich książek dla młodzieży szkół powszechnych i do bibliotek nauczycielskich aprobowanych przez M. W. R. i O. P.). Tarnopol 1935. str. 148.
20. *Spis książek* poleconych do bibliotek szkolnych przez Komisję Oceny Książek do czytania dla młodzieży szkolnej przy M. W. R. i O. P. w latach od 1923 do 1928 włącznie. Warszawa 1929. str. 357.
21. *Wybór książek dla dzieci i młodzieży.* Powieści, opowiadania, poezje. Praca zbiorowa pod red. W. Dąbrowskiej. Warszawa 1936. str. 63.
22. *Wybór książek dla dzieci i młodzieży.* Wykaz uzupełniający. Powieści i opowiadania. Książki popularno-naukowe. [Praca zbiorowa pod red. W. Dąbrowskiej]. Warszawa 1939. str. 16.

Warszawa 1938. Z zasiłku Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

SKŁAD GŁÓWNY:

Poradnia Biblioteczna Związku Bibliotekarzy Polskich

Warszawa, Marszałkowska 69 m. 5. Tel. 8.40-93.

Konto P. K. O. 21.495.

Druk. Jan Świętoński i S. Spółka Warszawa.

